

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ ทักษะคิดต่อความก้าวหน้าของผู้บริหารระดับกลางในสังกัด
กระทรวงมหาดไทย

ชื่อผู้เขียน นายเดชา สัตถาผล

รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการเมืองและการปกครอง

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ

รองศาสตราจารย์ สมศักดิ์	เกี่ยวกิ่งแก้ว	ประธานกรรมการ
รองศาสตราจารย์ ประชิต	ณ บางช้าง	กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุวัฒน์	วงศ์อภัย	กรรมการ

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าแบบอิสระ เรื่อง ทักษะคิดต่อความก้าวหน้าของผู้บริหารระดับ
กลางในสังกัดกระทรวงมหาดไทย มีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการทราบถึงทัศนคติและปัจจัยที่มี
ผลต่อความก้าวหน้าในการรับราชการ และเปรียบเทียบทัศนคติและปัจจัยที่มีผลต่อความ
ก้าวหน้าในการรับราชการของผู้บริหารระดับกลาง 2 กลุ่ม คือข้าราชการตำแหน่งหัวหน้า
สำนักงานจังหวัด ผู้อำนวยการส่วน และตำแหน่งผู้อำนวยการกอง ในกลุ่มสังกัดสำนักงาน
ปลัดกระทรวงมหาดไทย และข้าราชการตำแหน่งปลัดจังหวัด ผู้ตรวจราชการกรมการ
ปกครอง ผู้อำนวยการส่วน และตำแหน่งผู้อำนวยการกอง ในกลุ่มสังกัดกรมการปกครอง
โดยมีสมมติฐานในการศึกษาว่า ทัศนคติและความเห็นต่อปัจจัยด้าน เงินเดือน อายุราชการ
การศึกษา เพศ และความสัมพันธ์ส่วนตัวกับผู้บริหารระดับสูง ของผู้บริหารทั้งสองกลุ่มมีผล
ต่อความก้าวหน้าในการรับราชการและการเลื่อนตำแหน่ง ไม่มีความแตกต่างกัน และ
ความก้าวหน้าในการเลื่อนตำแหน่งที่สูงขึ้นของผู้บริหารระดับกลางทั้ง 2 กลุ่ม เป็นไปตาม
ระบบคุณธรรม

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลสำหรับการศึกษาครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม ที่มีคำถามประกอบไปด้วยรายละเอียดพื้นฐานของกลุ่มประชากร ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเลื่อนชั้นเลื่อนตำแหน่ง ความคาดหวังในตำแหน่งที่สูงขึ้น และข้อเสนอแนะอื่น ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลใช้ความถี่สะสม ร้อยละ สำหรับสรุปผลข้อมูลพื้นฐาน และใช้สถิติไคสแควร์สำหรับตรวจสอบสมมติฐาน โดยใช้ระดับนัยสำคัญที่ 0.05 จากการศึกษา พบว่า

ข้าราชการผู้บริหารระดับกลางทั้งสองกลุ่ม กว่าร้อยละ 95 เป็นเพศชาย กลุ่มสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย ส่วนใหญ่จะดำรงตำแหน่งหัวหน้าสำนักงานจังหวัด การศึกษาตั้งแต่ระดับปริญญาตรี มีอายุตัวมากกว่า 40 ปี และส่วนใหญ่มีอายุราชการอยู่ระหว่าง 21-25 ปี มีอัตราเงินเดือนมากกว่า 21,400 บาท ร้อยละ 41.2 เคยปฏิบัติหน้าที่เลขานุการนักบริหารตั้งแต่ระดับ 9 ได้รับการแต่งตั้งเป็นระดับ 8 มาแล้วเฉลี่ย 3.2 ปี สำหรับกลุ่มสังกัดกรมการปกครองส่วนใหญ่จะดำรงตำแหน่งปลัดจังหวัด มีการศึกษาตั้งแต่ระดับปริญญาตรี มีอายุตัวมากกว่า 50 ปี ซึ่งส่วนใหญ่มีอายุราชการอยู่ระหว่าง 26-30 ปี มีอัตราเงินเดือนมากกว่า 26,230 บาท ร้อยละ 9.2 เท่านั้นที่เคยปฏิบัติหน้าที่เลขานุการนักบริหารตั้งแต่ระดับ 9 ได้รับการแต่งตั้งเป็นระดับ 8 มาแล้วเฉลี่ย 4.9 ปี

ข้าราชการทั้งสองกลุ่มเคยได้รับการอบรมเพิ่มเติมในระหว่างการรับราชการ ส่วนใหญ่กว่าร้อยละ 94.3 เคยรับราชการในส่วนภูมิภาคมาแล้ว โดยเฉลี่ยผู้บริหารระดับกลางในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย เคยปฏิบัติงานในภูมิภาค 14 ปี ในขณะที่ผู้บริหารระดับกลางในสังกัดกรมการปกครอง เคยปฏิบัติงานในภูมิภาคเฉลี่ย 21.2 ปี และร้อยละ 20.0 และ 35.6 ตามลำดับ ไม่เคยรับราชการในส่วนกลาง นอกจากนี้พบว่าทุกรายเคยได้รับบำเหน็จความชอบเลื่อนชั้นเงินเดือนกรณีพิเศษ 2 ชั้น และเคยได้รับมาแล้วเฉลี่ย 5.7 และ 8.5 ครั้ง ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาปัจจัยต่าง ๆ แล้วจะเห็นว่า ผู้บริหารระดับกลางในสังกัดกรมการปกครอง เป็นผู้มีความอาวุโสมากกว่าผู้บริหารระดับกลางในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย ในด้านอายุตัว อายุราชการ การดำรงตำแหน่งระดับ 8 เงินเดือน ประสบการณ์ของการปฏิบัติงานในภูมิภาค และการได้รับเงินเดือนกรณีพิเศษ 2 ชั้น

สำหรับในด้านทัศนคติต่อความก้าวหน้าในชีวิตราชการพบว่า ผู้บริหารระดับกลางในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย มองเห็นถึงความยุติธรรมน้อยกว่าผู้บริหารระดับกลางในสังกัดกรมการปกครอง นอกจากนี้ยังมีความคิดเห็นที่แตกต่างกันในด้านสังกัดของข้าราชการที่ควรได้รับการเลื่อนและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งระดับ 9 ด้านการปรับเปลี่ยนบุคลากรระดับ 8 ระหว่างกรมการปกครองกับสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทยเพื่อเป็นการหาประสบการณ์ ด้านคุณสมบัติของข้าราชการระดับ 8 ที่จะเลื่อนและแต่งตั้งเป็นรองผู้ว่าราชการจังหวัดควรมีอายุราชการไม่ต่ำกว่า 4 ปี และด้านคุณสมบัติของข้าราชการระดับ 8 ที่จะเลื่อนเป็นรองผู้ว่าราชการจังหวัดควรมีการศึกษาระดับปริญญาโท อย่างไรก็ตามเป็นที่น่าสังเกตว่าในทุกความเห็นในด้านระบบอุปถัมภ์พบว่า ข้าราชการทั้งสองกลุ่มมีความเห็นไปในทางเดียวกัน คือ ไม่แน่ใจว่าระบบอุปถัมภ์จะทำให้มีความก้าวหน้าในวิถีทางราชการเป็นจริงเพียงใด แต่มีความเชื่อว่าความก้าวหน้าทางราชการเกิดขึ้นจากระบบอุปถัมภ์ของหลาย ๆ ฝ่าย และในประการสุดท้ายข้าราชการทั้งสองกลุ่มมีความเห็นว่า ไม่มี ความจำเป็นต้องโอนย้ายไปสังกัดหน่วยราชการอื่นเพื่อหาประสบการณ์ ต่างฝ่ายก็มีความคาดหวังไว้ที่จะได้ดำรงตำแหน่งรองผู้ว่าราชการจังหวัดก่อนเกษียณอายุราชการ

Independent Study Attitudes towards the Advancement of the
 Mid-Level Administrators of the Ministry
 of Interior

Author Mr.Decha Sattthaphol

M.A. (Political Science) Politics and Government

Examining Committee

Assoc.Prof.Somsak	Keawkingkeo	Chairman
Assoc.Prof.Prachid	Na Bangchang	Member
Assist.Prof.Suwat	Wongsapai	Member

ABSTRACT

The objective of the study is to learn about attitudes and factors affecting career advancement of civil servants. In addition, the above attitudes and factors of the 2 groups of middle level administrators are compared. The first group comprises of Chief of the Office of the Provincial Administration, Section Director and Division Director. The other group comprises of positions at Office of the Secretary General, Deputy Governors, DOLA Inspectors, Section Directors and Division Directors.

The study's hypotheses are that attitudes and affecting factors such as salary levels, length of service, level of

education, sexes and personal relations with high ranking officials, have no differences and the two groups' career promotions are made according to merit system.

Field questionnaires are used in gathering the study's data. Various statistical techniques are used in the data analysis such as chi-square with level of significance at 0.95.

The study finds that : more than 95% of both groups are male, educational levels start from bachelor's degree upward, average are ranging between 40 to 50 years old with 25-30 years in service, 'used to receive in service training and 94.3% had served in various provincial areas.

As for the attitudes toward career advancement, those who work for Office of the Secretary General receive less justice than those who work for Department of Local Administration (DOLA) and give different justifications in the promotion to C 9 positions. Interestingly, both groups are not certain that patronage system can give them fast promotions, they believe that career advancement comes from various parties' patronage. Besides both groups think that there is no need to transfer themselves to other department in order to gather experiences and both group have the same expectation that they would be appointed to the position of vice governor before their retirement.